

BÀI 6: CÁCH ĐẶT CÂU GHÉP

Câu ghép là câu có từ hai cụm chủ vị trở lên, mà không có cụm chủ vị nào bao gồm cụm chủ vị nào.

Có 3 loại câu ghép: Câu ghép chính phụ, Câu ghép đẳng lập và Câu ghép hỗn hợp. Trước hết, chúng ta tìm hiểu về **Câu ghép chính phụ**.

Mối quan hệ trong câu ghép chính phụ có thể là *quan hệ nguyên nhân, mục đích, điều kiện, nhượng bộ và tăng tiến*. Chúng ta thường dùng *từ nối hoặc cặp từ nối* (còn gọi là từ liên kết) để biểu hiện các mối quan hệ trong câu ghép chính phụ.

+ Câu ghép chính phụ

Mô hình 1:

(TN) C – V (TN) C – V

Ví dụ:

Vì cha mẹ quan tâm dạy dỗ
nên con cái mới thành người.

Mô hình 2:

C – V (TN) C – V

Ví dụ:

Anh thành công,
vì anh làm việc có phương pháp.

Ta cũng có thể dùng *phó từ* (còn gọi phụ từ) để biểu hiện các mối quan hệ trong câu ghép chính phụ.

Mô hình 3:

C (PT) V, C (PT) V

Ví dụ:

Trời **càng** mưa, nước **càng** dâng cao.

Sau đây, tôi xin giới thiệu với các bạn

Các mẫu câu ghép chính phụ

1. Vì cha xứ nhiệt tình dạy bảo **nên** giáo dân mới ngoan đạo. (Vì A cho nên B: mối quan hệ nguyên nhân)

2. *Không những anh ấy giỏi chụp hình mà còn tài quay phim.* (không những A mà còn B)
3. *Mặc dù rất bận rộn nhưng tôi vẫn thích vào Ban Truyền Thông.* (mặc dù A nhưng B: mối quan hệ nhượng bộ)
4. *Tuy trời mưa to nhưng anh ấy vẫn cứ đi.* (tuy A nhưng B: mối quan hệ nhượng bộ)
5. *Nếu cha xứ thánh thiện thì giáo dân sẽ đạo đức.* (nếu A thì B: mối quan hệ điều kiện)
6. *Để tận tình yêu thương con cái thì cha mẹ phải hy sinh từng ngày.* (để A thì B: mối quan hệ mục đích)
7. *Muốn lấy bằng cử nhân thì các sinh viên phải chăm chỉ học hành.* (muốn A thì B: mối quan hệ mục đích)
8. *Học sinh càng chăm chỉ thì kết quả học tập càng cao.* (A càng... thì B càng...)
9. *Người mẹ phúc đức làm sao thì con cái sẽ đôn hậu như vậy.* (A sao thì B vậy)
10. *Đúng là mẹ nào thì con nấy.* (A nào thì B nấy)
11. *Thời nay, họ yêu nhau cũng nhiều mà bỏ nhau cũng không thiếu.* (A cũng mà B cũng)
12. *Người cha dành dụm bao nhiêu thì thằng con phung phá bấy nhiêu.* (bao nhiêu thì...bấy nhiêu)
13. *Anh vừa tới thì tôi cũng vừa làm xong.* (A vừa... thì B cũng vừa...)

Sau đây, chúng ta sẽ khám phá câu ghép đẳng lập. **Câu ghép đẳng lập** là **Câu ghép gồm hai cụm chủ vị có quan hệ đẳng lập**. Đẳng lập nghĩa là hai câu bình đẳng, độc lập với nhau. Mối quan hệ trong câu ghép đẳng lập có thể là **quan hệ: liệt kê, lựa chọn, tương phản, tương đồng**.

+ Câu ghép đẳng lập

Mô hình 1:

C – V, C – V, C – V

Ví dụ:

Pháp chạy, Nhật hàng, Bảo Đại thoái vị.

Ta cũng có thể dùng *phó từ* (còn gọi phụ từ) để thể hiện các mối quan hệ trong câu ghép đẳng lập.

Mô hình 2:
C – V, C (PT) V
Ví dụ: Anh đi, tôi **cũng** đi.

Sau đây, chúng ta sẽ khám phá câu ghép vừa có quan hệ chính phụ, vừa có quan hệ đẳng lập. Đây là **câu ghép hỗn hợp**, do hai loại câu ghép vừa nêu trên hợp lại mà thành.

+ **Câu ghép hỗn hợp**
Ví dụ 1:
Mẹ về, cả nhà vui, **vì** ai **cũng** mong.

Ví dụ 2:
Mùa xuân đến, cây cỏ tốt tươi
nhưng khí trời thường lạnh
nên cha tôi không thích lắm
vì ông bị bệnh hen suyễn.

Ví dụ 3:
Không những trời âm u, mây cuộn cuộn
mà gió mỗi lúc một to,
sóng **cũng** mỗi lúc một dữ dội.

THỰC HÀNH

Các bạn tìm những chỗ sai trong các câu sau và sửa lại cho đúng:

1. Anh ấy **chẳng** những không thương tôi lại thêm làm khổ tôi nữa.

Anh ấy **chẳng những** không thương tôi
mà còn làm khổ tôi nữa.

2. Cụ Hoạt có ngắc ngư đôi chút rồi giải thích được ráo.

Tuy cụ Hoạt có ngắc ngư đôi chút
nhưng rồi giải thích được ráo.

3. Huyền tuy ít nói lại có duyên

Huyền **tuy** ít nói **mà** có duyên

4. Người tín hữu trung kiên thì Chúa sẽ thưởng công Nước Trời.

Nếu người tín hữu trung kiên
thì Chúa sẽ thưởng công Nước Trời.

5. Chúa Giêsu không chỉ dạy sống yêu thương nhưng còn làm gương cho chúng ta nữa.

Chúa Giêsu *không chỉ* dạy sống yêu thương
mà còn làm gương cho chúng ta nữa.

6. Trở nên môn đệ của Đức Kitô chúng ta phải sống yêu thương.

Để trở nên môn đệ của Đức Kitô
thì chúng ta phải sống yêu thương.

7. Chúng ta sống yêu thương để càng nên giống Chúa Giêsu.

Chúng ta *càng* sống yêu thương
thì càng nên giống Chúa Giêsu.

8. “Nói thì dễ, làm thì khó” thuộc loại câu gì?

Câu ghép đẳng lập

9. “Thầy giáo bước vào, cả lớp đứng lên” thuộc loại câu gì?

Câu ghép đẳng lập

10. “Mây tan, mưa tạnh” thuộc loại câu gì?

Câu ghép đẳng lập